

Norrtälje Naturvårdsstiftelse Verksamhetsberättelse 2014

Omslagsbild: Anna Westerlund

Förord

Norrhälje Naturvårdsstiftelse är uppdelad i tre verksamhetsdelar; naturvård, förvaltning av Färsna gård samt pedagogisk verksamhet vid Färsna Naturcentrum.

Verksamheten är till stor del projektfinansierad, vilket innebär att stiftelsens ekonomi och verksamhet är beroende av framgångsrika ansökningar. Långsiktigt arbetar styrelse och ledning för att öka de avtalsbaserade intäkterna.

Stiftelsen är kommunalt inrättad och intentionen är att vara en resurs för Norrhälje kommun i olika avseenden, något som de olika verksamhetsgrenarna hela tiden arbetar aktivt för. En god kontakt med Norrhälje kommun och en, från kommunens sida, positiv inställning till verksamheten inom stiftelsen är en förutsättning för arbetet. I synnerhet då stiftelsen förvaltar en kommunalt ägd gård och tillhörande marker.

Under verksamhetsåret 2014 har förvaltningsavtal för Färsna gård reviderats och en sedan länge begärd upprustningsplan för gården har fastlagts. Detta är ett stort steg i rätt riktning och skapar goda förutsättningar för ett mer långsiktigt hållbart arbete på Färsna gård och inom Naturvårdsstiftelsen.

Naturvården har under 2014 delvis fått en ny inriktning. Stor vikt har lagts på att bygga upp projektet Värdefull odlingsbygd och ta till vara på den goda dialogen och det kunskapsutbyte som projektet skapat förutsättningar för. Målet inför kommande verksamhetsår är hitta mer varaktig finansiering och ytterligare positionera Naturvårdsstiftelsen i det moderna naturvårdsarbetet i kommunen och i länet.

Färsna Naturcentrum har under 2014 gjort stora framsteg i det målmedvetna arbetet med att bli en resurs för alla kommunens skolor och förskolor, men utmaningen framöver är att hitta formen och finansieringen för att förverkliga naturdagar för alla skolor.

Norrhälje Naturvårdsstiftelse förvaltar Färsna gård, en tätortsnära oas där barn och vuxna ges möjlighet att njuta av vackra natur- och kulturområden, titta på gårdens djur och på nära håll ta del av det småskaliga jordbruksarbetet. I dagsläget kryper Färsnadalens bebyggelse oss allt närmare in på knutarna och framöver är det av yttersta vikt att arbeta för att gården får förbli en plats med orörd natur dit alla kan känna sig välkomna.

Norrhälje Naturvårdsstiftelse erbjuder i samverkan med Färsna 4H-klubb och Veterantraktorklubben en mängd aktiviteter, som fångar barnens och allmänhetens intresse och ökar deras förståelse för djur, natur och vårt kulturarv. Inför kommande verksamhetsår ser alla verksamheter fram emot att Färsna gård kommer att upprustas i olika steg.

Norrhälje Naturvårdsstiftelse verkar generellt för att ge människor en känsla för naturen, skapa förutsättningar för en ekologiskt hållbar framtid och för att bevara och förvalta vårt kulturarv.

Färsna gård

2014-03-01

Lotta Andersson, VD

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2014

Färsna gård	s.5
Färsna naturcentrum	s.8
Naturvård	s.15
Rapporter	s.20
Styrelse och personal	s.21
Norrtälje Naturvårdsstiftelse i media	s.22
Utbildning och kurser	s.24
Årsredovisning 2014	s.25

Foto: Anna Westerlund

Årsredovisningen kan beställas från Norrtälje Naturvårdsstiftelse
Färsna gård, 761 73 Norrtälje, 0176 - 184 02, 184 07, e-post: norrtalje@naturvardsstiftelse.se
eller laddas ner från vår hemsida www.naturvardsstiftelse.se.

Färsna gård

Förvaltning av Färsna gård

Norrtälje Naturvårdsstiftelse förvaltar den kommunalt ägda gården Färsna, med tillhörande mark, sedan 2009.

Under 2014 har förvaltningsavtalet för gården reviderats, vilket innebär att vi fått ett hyresavtal som mer i detalj reglerar förvaltningen. Det geografiska området har minskats då det mesta av Färsnaskogen har lyfts bort från avtalet och återstår gör nu själva gården med omgivande åkermark och gårdsnära skogspartier. Ett verksamhetsavtal har även upprättats mellan Naturvårdsstiftelsen och Norrtälje kommun, där en månadshyra för gården fastställts och ett motsvarande hyresbidrag anslagits.

Att förvalta Färsna gård innebär att stiftelsen bär hela ansvaret för skötseln av gården och omgivande marker. För detta utgår ingen ekonomisk ersättning. I gengäld kan Naturvårdsstiftelsen nyttja gården för egen verksamhet, till exempel för naturskoleverksamheten vid Färsna Naturcentrum.

Förvaltningsområdet omfattar ett femtontal byggnader, gårdsplan, gårdsnära skogsområden, åker och betesmark. Gården är belägen två kilometer norr om Norrtälje stads centrum.

Förutom Norrtälje Naturvårdsstiftelse finns ett flertal andra föreningar och organisationer på gården.

Det är bland annat Veterantraktorklubben Norrtälje och Färsna 4H, vilka båda har en väl etablerad verksamhet vid gården.

Under 2014 har arbetet med att återskapa gårdens gamla kulturmiljöer framskridit med gott resultat. Den gamla körvägen mot skogen och gårdens utmarker har tillgängliggjorts genom att fylla ut ojämnheter och ta bort hinder. Det förbättrar avsevärt rörelsemöjligheterna för människor som nyttjar Färsna som strövområde. Gårdens hagar har försetts med fina gårdsgårdar i Roslagstil och ett flertal gårdsnära träd har återhamlats och nyhamlats för att återskapa den gamla miljön. Dessutom har vi fortsatt med arbetet med att röja fram stengårdsgårdar och skapa skogsbyn för att öka artdiversiteten.

Naturvårdsstiftelsen har under 2014 haft egna djur för bete av Färsnas marker. Dessa har varit; fyra stycken fjällkor, två stycken fjordhästar och tio stycken roslagsfår. Under hösten 2014 avyttrades kor och hästar och i stiftelsens ägo finns nu enbart en liten besättning roslagsfår. Utöver Naturvårdsstiftelsens djur har Färsna 4H haft gutefår, ponnier, minigrisar, gäss, höns, getter samt kaniner och katter på gården. 4H har nyttjat beteshagar och hägn enligt överenskommelse.

Gårdens åkermarker har försett djuren med gott vinterfoder, och även fungerat som utställningsplats för olika evenemang. Lättviktsmotor AB har hyrt marken för sin grönytedag och Veterantraktorklubben nyttjade under 2014 åkermarkerna öster om gården för första gången, för sin utställningsdag. Platsen är mycket uppskattad som utställningsyta.

Projekt

Projektet Roslagsgården, ett LONA-projekt (Lokala naturvårdssatsningen) syftar till att återskapa och framhäva de gamla miljöerna på Färsna gård. Bland annat genom att bygga gårdsgård, tillgängliggöra körvägen till skogen och gårdens utägor samt hamla träd och genomföra kursdagar för intresserade inom gårdsgårdsbygge och hamling. Projektet avslutades 2014 men arbetet med de olika åtgärderna kommer att fortsätta för att framhäva Färsnas kulturmiljöer.

Arrangemang

Sedan ett antal år tillbaka är det tradition att Färsna gård arrangerar midsommarfirande. Detta görs i samarbete mellan de olika verksamheterna vid gården. 2014 var Naturvårdsstiftelsen åter ansvarig arrangör och gården besöktes under midsommarafton av ca 2500 människor som njöt av firande, dans och lekar i traditionell miljö.

Färsnadagen är ännu ett inslag i Färsna gårds agenda som blivit tradion. 2014 arrangerades dagen den 20 september med olika aktiviteter på gården och i naturen, det var 4H-dagen och Geologins dag denna dag och samtidigt fanns Civilförsvarsförbundet på plats och lärde barn och föräldrar att ”Hitta Vilse”. Ett flertal försäljare sålde naturnära produkter och caféet i Tupplidret var givetvis öppet.

Även vid gårdens julmarknad, som i god Färsnagårdsanda hölls dagen före 1:a advent, hade ett flertal försäljare anslutit. Naturvårdsstiftelsen hade aktiviteter vid elden, 4H-klubben erbjöd ponnyridning och fiskdamm och café i Tupplidret, vilket kompletterades väl med försäljning av piroger och annat med smak från Bangladesh inne i Mangårdsbyggnaden. Vid årets julmarknad hade även ett stort antal UF-företag fått möjlighet att närvara, för att sälja och göra reklam för sina produkter.

Färsna Naturcentrum

Färsna Naturcentrum är Norrtälje Naturvårdsstiftelses pedagogiska verksamhet på Färsna gård.

Det är ett besöks-, informations och utbildningscentrum för aktiviteter knutna till naturvård, friluftsliv, natur, jordbruk, småskaligt skogsbruk och hållbar utveckling. Fokus ligger på utomhuspedagogik för elever, som ett komplement till skolan och förskolans ordinarie verksamhet. Färsna Naturcentrum vill visa på naturens möjligheter att lära och utvecklas på bästa sätt. Färsna Naturcentrum vill vara en resurs för olika samhällsfunktioner genom aktiviteter i natur-, trädgårds- och gårdsmiljö.

Naturdagar och undervisning

Under 2014 har Färsna Naturcentrum arrangerat naturdagar för elever och hållit lektioner i naturkunskap (gy) med ca 2 300 elever fördelat på naturdagar vår, sommar, höst och vinter. Dagarna har bedrivits utomhus året runt och årstidernas växlingar har utnyttjats. Naturdagarna och aktiviteterna är kopplade till gällande läroplaner och kursplaner, som en väg mot högre måluppfyllelse för eleverna/ barnen, bättre hälsa, ökad självkänsla och välbefinnande. Naturdagarna har främst under 2014 berört ekosystem, teknik, språk, naturvård, fysik, odling, djur och friluftsliv. Roslagens Sparbanks Stiftelser har delfinansierat ett begränsat antal Naturdagar för elever från skolor i Norrtälje kommun. Deras stöd är ovärderligt och i dagsläget en förutsättning för att elever ska få möjlighet till naturdagar på Färsna Naturcentrum.

Det är huvudsakligen elever från Norrtälje kommun som besöker oss. Färsna Naturcentrum besöks även av elever från andra kommuner, till exempel Montessoriskolan i Vasastan, Stockholm(högstadium), kommer till Färsna Naturcentrum för 6 skoldagar årligen. Dessa dagar är ett komplement till deras ordinarie verksamhet.

Under vårterminen undervisade Nina Söderström elever från Balders hus i NO med regelbundenhet. Lotta Andersson undervisade elever från Teknikgymnasiet i Norrtälje i Biologi varje vecka. Färsna Naturcentrum avslutade sitt undervisningsuppdrag för Teknikgymnasiet i juni 2014, då skolan anställde behörig biologilärare.

Avtal

Under 2014 har Norrtälje Naturvårdsstiftelse haft avtal med fem skolor i Norrtälje. Det är Teknikgymnasiet i Norrtälje, Freinetskolan Hugin, Montessoriskolan i Norrtälje, Freinetskolan Mimer och Balders hus AB. Avtalen innefattar att de bland annat kan utnyttja Färsna gårds lärmiljöer, nyttja lokaler och låna markytor till skolavslutningar mm. Avtalen är unika för varje skola. Dessa verksamheter får använda varumärket Färsna gård i sin marknadsföring. Avtalen innefattar även undervisning med personal från Färsna Naturcentrum. Detta är en spännande process som är i sin linda. Hur kan så många människor som möjligt få ta del av Färsna gårds unika miljöer och samarbeta med Färsna Naturcentrum som en långsiktig del i respektive verksamhet?

Föreläsningar och workshops

Färsna Naturcentrum har hållit två fortbildningsdagar för pedagoger i förskolan, gällande utomhuspedagogik och utemiljöns möjligheter för barn/elevs lärande och utveckling, kopplat till teknik och no, språk och matematik. Dessa fortbildningar och föreläsningar hölls på Färsna gård och i Åkersberga och antalet deltagare var 70 st. Anna Westerlund föreläste även i Pargas i Finland den 8 augusti, om utomhuspedagogik i förskola, för ca 250 personer.

Den 6 oktober besökte en grupp från Kalingrad i Ryssland Färsna Naturcentrum. Ansvarig för gruppen var Dmitry Philippenko (project manager of Green planet, education methods specialist). De var en sammansatt grupp med ansvariga för olika verksamheter kopplade till hållbar utveckling och utbildning. Studiebesöket var av en del i deras rundtur i de nordiska länderna, på 10 dagar, för att få inspiration från verksamheter som jobbar med hållbar utveckling. Gruppen bestod av 7 besökare.

Den 17 november var Anna Westerlund inbjuden till Rotary i Norrtälje för att berätta om Färsna Naturcentrums verksamhet.

Sammanlagt har ca 320 deltagare tagit del av Färsna Naturcentrums föreläsningar och workshops under 2014.

Event/aktiviteter

Färsna Naturcentrum har under året arrangerat två aktiviteter för företag och föreningar. Det har bland annat innefattat utematlagning. Sammanlagt har vi haft 70 deltagare under dessa aktiviteter.

Projekt

Internationella projekt

NORDPLUS Nature schools network 2013-2015 är ett projekt som utvecklats från det NORDPLUS- projekt Färsna Naturcentrum varit part i under 2010-2012. Naturskolor i Sverige, Estland, Lettland, Litauen vidareutvecklar ett nätverk, där även lokala lärare är deltagare, samt lokala entreprenörer. Andra aktiviteten hölls i Pärnu i Estland i april 2014 (25 deltagare från 4 nationer) och temat var *fenologi*. Tredje aktiviteten genomfördes i oktober 2014 i Panevezys i Litauen (25 deltagare från 4 nationer), där temat var *trädgården som pedagogiskt verktyg*. Färsna Naturcentrum får mycket inspiration från dessa aktiviteter, och i mötet med pedagoger och naturvård i andra länder. Under 2014 satte Färsna Naturcentrum igång ett test med Natural farming (täckodling), som ska bli en del i det laborativa arbetet med elever för att väcka intresse och förundran över odlings processer och naturens fenomen. Två pedagogiska handböcker har tagits fram under 2014 som en del i projektet. Anna Westerlund, Färsna Naturcentrum, är projektledare.

Hälsa och förebyggande arbete mot utanförskap

Genom samarbete med Barnmottagningen på Tio100 i Norrtälje, genomförde Färsna Naturcentrum ett lovläger i juni 2014 för barn och ungdomar som deltar i barnmottagningens Familjeviktsskola. Genom friluftsliv har målet varit att visa på allt roligt man kan göra i naturen och det främjar fysisk aktivitet och välbefinnande. Veckan avslutades med lunch vid vindsyddet i skogen där deltagarna bjöd sina familjer, anhöriga, samt personalen på Barnmottagningen på lunch. Lägret hade 10 deltagare och under avslutningsaktiviteten deltog 35 personer.

Rovdjur

Ett av årets större projekt har varit ”Rovdjursinformation i Roslagen” (Länsstyrelsen i Stockholms Län). Färsna Naturcentrum har erbjudit 15 rovdjursdagar för elever på Färsna gård. Innehållet har varit kunskap om de stora rovdjuren och olika aktiviteter kring rovdjur. Fokus har legat på diskussion, dialog och att träna sig på att ta egen ställning. Färsna Naturcentrum har också byggt upp en enkel Rovdjursutställning på Färsna gård med skinn, skallar, bilder mm. Projektet har skett i samarbete med Rovdjurscentrat De 5 stora i Järvsö och Länsstyrelsen i Stockholms län. Finansiering har skett av Länsstyrelsen i Stockholms län. 300 elever har fått ta del av rovdjursdagarna under 2014. Projektet slutrapporterades i december 2014. Det är nu femte året i rad som Färsna Naturcentrum kunnat erbjuda rovdjursdagar för elever. Färsna Naturcentrum kommer att ha tema rovdjur som en ordinarie del i verksamheten framöver.

Björn-pejling med elever.

IT-naturdagar

Roslagens Sparbanks Stiftelser har beviljat Färsna Naturcentrum ett bidrag på 25 000 kr för inköp av teknisk utrustning för att ytterligare höja kvaliteten på naturdagar för elever. Detta ska vara ett led i att utveckla metoder i elevernas läroprocesser. Utrustningen ska också vara en länk mellan teori och praktik, och ett led i att visa på naturdagen som en del i skolans egen undervisning. Elever kan nu mejla hem bilder från undersökning och fält. Eleverna fortsätter sedan bearbetningsfasen hemma i skolan och söker mer kunskap. Intresse och frågor har väckts i verkligheten och detta är ett sätt i att höja elevernas motivation att lära mer.

Färsna Naturcentrum växer

Färsna Naturcentrum har deltagit i Färnsdagen och på julmarknaden och då berättat om sin verksamhet, samt hållit i aktiviteter som anknyter till vår verksamhet. Besöksantalet dessa tillfällen har sammanlagt varit ca 1 000 personer.

Färsna Naturcentrum har utvecklats mycket under året och responsen är stor från skolor, förskolor, pedagoger och andra intressenter. Sammanlagt har vi haft ca 3 500 deltagare i alla åldrar vid våra olika aktiviteter och i möjligheterna vi skapar för avtalskunder; förutom de öppna publika dagar vi deltagit i vid Färsna gård. Färsna Naturcentrums vision har varit under året att ge positiva naturupplevelser till ALLA. Den gemensamma faktorn i flertalet av våra projekt och visioner är ökad tillgänglighet. En tendens vi kan se är att verksamhetens aktiviteter efterfrågas allt mer fördelat över hela året, men där tyngdpunkten fortfarande är vår och sommar.

Färsna Naturcentrum har också initierat ökat samarbete med Socialförvaltning, Arbetsförmedling, Försäkringskassa och sjukvård för att visa på naturens möjligheter för alla i natur, trädgård och på gården. Stort intresse finns, men det är långsamma processer.

Färsna Naturcentrums verksamhet har under 2014 stötts av Roslagens Sparbanks Stiftelser och Länsstyrelsen i Stockholms Län (rovdjursinformation). Anna Westerlund och Lotta Andersson ansvarade för Färsna Naturcentrum till största delen under 2014. Susanne Jansson kom tillbaka från föräldraledighet 141001, som en stark kraft igen. Nina Söderström arbetar på Färsna Naturcentrum genom Kulturarvslyftet och är en stor resurs i trädgården och i Naturcentrums olika aktiviteter.

Naturvård

Naturvårdsarbetet inom Norrtälje Naturvårdsstiftelse fick under 2014 delvis en ny och spännande inriktning. Det pågående projektet Värdefull odlingsbygd visade sig ge många ringar på vattnet och det skapades goda dialoger och möten mellan människor som gav upphov till nya projektidéer och uppdrag. Detta var avgörande och skapade en positiv framtidstro för naturvärden, vilken har varit på nedgående sedan flera år. Att hitta finansiering för projektledning är fortfarande en stor utmaning men under verksamhetsåret har stiftelsen etablerat många nya och givande kontakter, t.ex. med forskningsplattformen Framtidens lantbruk vid SLU. Vi har också sökt och startat upp projekt med helt nya inriktningar, så som samband mellan lokal konsumtion och produktion av livsmedel samt våtmarksanläggning. Det traditionella naturvårdsarbetet med slätteruppdrag och förvaltning av områden har dock fortlevt, liksom arbetet med tillsyn av naturreservat i Norrtälje kommun.

Skötsel av naturområden

Norrtälje Naturvårdsstiftelse har sedan 1992 arbetat med att restaurera och utföra naturvårdsskötsel av slätterängar, lövängar, rikkärr, havsstrandängar och naturbetesmarker med höga naturvärden.

Stiftelsen äger inte själv marken utan har antingen överenskommelser med markägare om skötsel eller så utförs skötseln på uppdrag av till exempel Länsstyrelsen eller Norrtälje kommun. Flera av områdena har blivit skyddade som Natura 2000-områden.

Slätterängar är en av våra mest artrika naturtyper. I Norrtälje kommun fanns år 1866 nästan 26 000 ha slätter- och lövängar, det vill säga lika stor areal som det idag finns åker i kommunen. Slätterängarna har i stort sett sedan dess försvunnit och idag finns endast cirka 35 ha kvar i kommunen.

Under året har stiftelsen ansvarat för skötseln av rikkärren Kista hav och Maran på Vaddö, Södersjön vid Lohärad samt havsstrandängen Djävulsviken på Vaddö och slätterängen Kråkhättan i Roslagsbro. Dessa områden sköts med stöd från länsstyrelsen. Områdena berättigar även till miljöstöd ur Landsbygdsprogrammet. Vid Kapellskår förvaltar Naturvårdsstiftelsen ett område i anslutning till Estoniakorset och ångbåtsbryggan. För skötsel av detta område utgår inget stöd från länsstyrelsen.

Åtgärderna har bestått av slätter och höbärgning.

På uppdrag av Norrtälje kommun har stiftelsen också utfört slätter och höbärgning i Vigelsjö naturreservat, Norrtälje.

Det praktiska arbetet i områdena har utförts av stiftelsens egen personal i första hand, anlitade entreprenörer eller, vid områdena Maran och Kråkhättan, av deltagare i slåttermiljöerna som anordnas av Roslagens Naturskyddsförening respektive Nyby hembygdsförening.

Områden	Naturtyp	Areal (ha)
Kista hav (N2000)	Rikkärr	1,13
Maran (N2000)	Rikkärr	0,21
Södersjön (N2000)	Rikkärr	0,25
Kråkhättan (N2000)	Slätteräng	0,56
Kapellskär	Slätteräng	0,36
Vigelsjö slättervall (Vigelsjö)	Slätteräng	1,11
Adam & Eva-lokal (Vigelsjö)	Slätteräng	0,22
Djävulsviken	Strandäng	0,53
Totalt		3,26

Tillsyn av naturreservat

På uppdrag av Länsstyrelsen har Naturvårdsstiftelsen genomfört naturbevakning i åtta naturreservat i Norrtälje kommun; Hummelberget, Kornamossen, Karlsdalsmossen, Rimsjö, Rimsjöskogen, Mornäsan, Råda och Vågsjön. Dessa områden besöktes tre gånger under året och skyltar, gränsmarkeringar och anläggningar kontrollerades och återrapporterades till Länsstyrelsen.

Hummelbergets naturreservat

Värdefull odlingsbygd

Det natursköna Roslagen har under tusentals år präglats av jordbruket. Regionens odlingsbygd betingar idag sällsynt höga värden avseende natur, kultur och rekreation. De strukturella förändringar som jordbruket genomgått sedan mitten av 1900-talet har dock börjat hota dessa värden. Där det en gång fanns femton lantbrukare finns idag kanske bara en. Betesmarker som förr betades av nöt har nu växt igen. Dessa exempel är säkert bekanta för många och har blivit symboler för en generell utveckling på landsbygden.

Vi befinner oss just nu i ett skeende som kan vara avgörande för om vi ska få behålla de unika kvalitéer som vår region har skänkts genom bland annat ett aktivt jordbruk. Det är hög tid att vi börjar ställa oss själva frågor som visserligen är svåra att svara på men som också kan hjälpa oss att se lite ljusare på situationen. Hur vill vi att framtiden ska se ut på landsbygden? Finns det sätt att vända den negativa utvecklingen? Kan vi hjälpas åt för att bevara det vi har kvar och kanske till och med skapa något bättre?

Projektet Värdefull odlingsbygd har startats för att i fem utvalda trakter försöka skapa möjligheter att vårda, bevara och utveckla värden som är svåra att mäta. Idén är att samla markägare, aktiva lantbrukare, ideella föreningar, myndigheter och allmänt intresserade för att genom samverkan göra det som kanske inte är möjligt att göra på egen hand. Vi vill även bidra till att invånare tillsammans i varje enskild trakt skapar en gemensam framtidsvision för trakten, något som kan behövas i dessa tider då det är svårt att se det positiva i utvecklingen på landsbygden.

De fem trakterna som berörs är:

Närtuna – sydvästligaste delen gränsande mot två grannkommuner
Fasterna – utmed Skedviken från Mörby till Alby
Norr- och Söderhenninge i Ununge socken
Väsby i norra delen av Brosjöområdet, Roslagsbro
Kista och Senneby på Vaddö

Deltar i samverkan hittills gör:

LRF
hembygdsföreningar
markägare
lantbrukare
allmänt intresserade
församlingar
Roslagens Ornitologiska Förening
Roslagens Naturskyddsförening

Genom projektet har vi också varit i ständig dialog med tjänstemän på Länsstyrelsen och kommunen.

Under 2014 har projektet ordnat med många sorters aktiviteter, allt från praktisk naturvård till ansökan om stöd till forskning. För att snabbt bilda sig en uppfattning om vad som hittills hänt och vad som är på gång kan man gå in på projektets blogg www.vardefullodlingsbygd.tumblr.com. På blogg-sidan kan man också registrera sig för projektets nyhetsbrev.

I och med projektet har vi kunnat ta emot praktikanter från högskolor som givits i uppdrag att genomföra egna små projekt, på området kärlväxter, som kommer att tas upp i Värdefull odlingsbygd i framtiden.

Upptagsmöte för trakten Norr- och Söderhenninge.

Fältvandring i Natura 2000-område i Väsby.

Sören Eriksson från HS Konsult tillsammans med markägaren Claes Ivgren på Lövsta gård i Hederviksområdet.

Praktisk naturvård i Senneby.

Rapporter

- 2012:1 Inventering av mnemosynefjäril i Norrtälje kommun 2012
  - 2012:2 Inventering av asknätfjäril i Norrtälje kommun 2012
  - 2012:3 Indicator Species – An important tool when preserving the cultural landscape, Erik Andersson (red.), Natureship Publications.
  - 2011:1 Inventering av mnemosynefjäril i Norrtälje kommun 2011
  - 2011:2 Inventering av asknätfjäril i Norrtälje kommun 2011
Human and Nature, Nature schools Network 2011, Nordplus Horisontal, Susanne Jansson
  - 2010:1 Hävd av rikkärr - sammanställning av inventeringar i 2 rikkärr i Norrtälje kommun 1995-2009
  - 2010:2 Violgubbe och fjälltaggsvampar i Norrtälje kommun
  - 2010:3 Restaurering av mnemosynefjärilshabitat i Norrtälje kommun 2002-2006
  - 2010:4 Fältgentiana i Norrtälje kommun - förekomst och skötsel 2010
  - 2010:5 Inventering av asknätfjäril i Norrtälje kommun 2010
  - 2010:6 Inventering av mnemosynefjäril i Norrtälje kommun 2010
  - 2009:1 Fiskevårdsplan för Norrtäljeån 2008 - 2013
  - 2009:2 Inventering av rödlistade kryptogamer i fem områden i Norrtälje kommun
  - 2009:3 Gamla lövträd i kulturlandskapet
  - 2009:4 Inventering av gölgroda i Norrtälje kommun 2009
  - 2009:5 Inventering av skyddsvärda träd i Norrtälje kommun
  - 2009:6 Inventering av fältgentiana i Uppsala län 2007 - 2008
  - 2009:7 Inventering av finnögötröst i Uppsala län 2007 - 2008
  - 2009:8 Inventering av mnemosynefjäril i Norrtälje kommun 2009
  - 2009:9 Inventering av asknätfjäril i Norrtälje kommun 2009
  - 2009:10 Bevarande av stor tofsäxing på Rådmansö
  - 2008:1 Landskapsekologisk plan för asknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun
  - 2008:2 Inventering av mnemosynefjäril (*Parnassius mnemosyne*) i Norrtälje kommun 2008
  - 2008:3 Inventering av asknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun 2008
  - 2007:1 Metodutveckling av biologisk indikator i källmiljöer
  - 2007:2 Inventering av asknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun 2007
  - 2007:3 Inventering av mnemosynefjäril (*Parnassius mnemosyne*) i Norrtälje kommun 2007
  - 2006:1 Inventering av asknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun 2006
  - 2006:2 Inventering av mnemosynefjäril (*Parnassius mnemosyne*) i Norrtälje kommun 2006
  - 2005:1 Utvecklingen av Upplands utterpopulation under 1994-2004
  - 2005:2 Inventering av asknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun 2005
  - 2005:3 Inventering av mnemosynefjäril (*Parnassius mnemosyne*) i Norrtälje kommun 2005
  - 2004:1 Inventering av mnemosynefjäril (*Parnassius mnemosyne*) i Norrtälje kommun 2003 och 2004
  - 2003:1 Inventering av boknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun 2003
  - 2000:1 Inventering av rödlistade skalbaggar och lavar i några ekområden i Norrtälje kommun
  - 1999:1 Effektiviteten hos olika typer av faunapassager avsedda för utter (*Lutra lutra*)
  - 1997:1 Att rädda sänkta sjöar - En biologisk och juridisk handledning
  - 1996:1 PARNASSIUS MNEMOSYNE inom Norrtälje kommun
  - 1996:2 Inventering av utter (*Lutra lutra*) i östra och norra Uppland 1993-5
  - 1996:3 Inventering av utter (*Lutra lutra*) i Uppland 1995
- Årsredovisningar för Norrtälje Naturvårdsstiftelse 1989 – 2012

Skyltar

Sedan 1993 tar stiftelsen fram informationsskyltar och skyltställ i cirka 50 skyddade områden som naturreservat och naturminnen. Vi har även framställt informationsskyltar i andra områden vars natur är viktig att uppmärksamma för besökare.

Styrelse

Under verksamhetsåret 2014 har styrelsen för Norrtälje Naturvårdsstiftelse bestått av följande ledamöter:

Karin Broström (c) ordförande
Kristina Drotz (s) vice ordförande
Olle Wahlgren (m) ledamot
Karin Beronius (fp) ledamot
Leif Nielssen (kd) ledamot
Bertil Karlsson (v) ledamot
Inger Lundh-Jansson (mp) ledamot
Dennis Ekström (sd) ledamot
Per Bengtsson (RNF) ledamot
Lennart Larsson (ROF) ledamot
Pehr Olof Ohlberger (m) ersättare
Helén Israelsson (c) ersättare
Kristoffer Andersson (fp) ersättare
Martin Forevärn (kd) ersättare
Lena Svenonius (s) ersättare
Britt Renman (v) ersättare
Annette Nilsson (mp) ersättare
Alexander Vainovskis Ekeberg (sd) ersättare
Rolf Embro (RNF) ersättare
Roine Karlsson (ROF) ersättare

Styrelsen har sammanträtt vid fem tillfällen under 2014; 18:e februari, 8:e april, 10:e juni, 16:e september samt 2:a december

Personal

Stiftelsens anställda under 2014 har varit:

Lotta Andersson, VD och projektledare
Tobias Nilsson, projektledare och verksamhetsansvarig naturvård
Anna Westerlund, projektledare och verksamhetsansvarig Färsna Naturcentrum
Susanne Jansson, projektledare och naturskolepedagog Färsna Naturcentrum
Annelie Nohrin, djuransvarig
Lotta Gustavsson, projektassistent Roslagsgården
Gerry Johansson, gårdskarll Färsna gård
Göran Lindell, djurskötare
Jörgen Hillgren, arbetsledare
Nina Söderström, assisterande naturskolepedagog samt gårdsvärdinna
Suzzie Engström, ekonomiadministratör

Lokala konsulter och entreprenörer har anlåtats av stiftelsen för att utföra naturvårdsprojekt. Stiftelsens bokföring har skötts av Stellan Törner/REDAB. Deklaration och bokslut har utförts av Elisabeth Løchting, Løchting Revision AB, Norrtälje.

Norrtälje Naturvårdsstiftelse i media 2014

Källa: pixabay.com

Rovdjur på schemat

Text: Anna Westerlund (projektledare)
och Susanne Jansson, Färsna Naturcentrum
E-post: anna@naturvardsstiftelsen.se

“Vad hör ni?” Eleverna lyssnar knäpptysta. “Det är ju vargyl!” Naturskolan Färsna Naturcentrum har tillsammans med flera samarbetspartner utvecklat ett koncept för att arbeta med rovdjursfrågan och ser gärna att fler skolor tar efter.

De stora rovdjuren berör de flesta elever. De har ofta egna erfarenheter från verkligheten,

i Stockholms län, vilket resulterade i ett givande samarbete, som även har fått stöd från Naturvårdsverket.

Färsna Naturcentrum anordnar nu ”rovdjursdagar” för elever och har utvecklat ett koncept med en mobil rovdjursutställning, metoder och upplägg. Man har också köpt in Rovdjurslådan från Viltskadecenter, som exempelvis innehåller skelettskallar och skinn från olika rovdjur.

På Färsna Naturcentrum menar man att rovdjursfrågan är ett fantastiskt tema att arbeta

Naturcentrum ombads skriva artikel i 2014 i Bi-lagan (tidskrift som ges ut av Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik) om projekt rovdjursinformation för elever och pedagoger.

8 Evenemang

Midsommarfirande i Roslagen

1794 056 010-785 14 ♦ [WWW.NORRTALJETIDNING.SE](http://www.norrtaljetidning.se)
#NORRTALJETIDNING #NORRTALJETIDNING

NORRTALJE TIDNING
MÅNDAG 23 JUNI 2014

NORRTALJE TIDNING
MÅNDAG 23 JUNI 2014

SENASTE NYTT NORRTALJETIDNING.SE
FOLKISS PÅ FACEBOOK ♦ FJULOSS PÅ TWITTER ♦ NT ROSLAGEN

SMÅ BILDROBINA. För nya gård i Norrtälje fick många besökare på midsommarfirandet. Som koreografer stod Michael Blum och Per Lodentius höll i dansen och lekarnas kring midsommarfirandet.

Foto: Louise Frilund

SOMMARFESTEN. Romina Espinola med dottern Emilia och Elise besökte Färsna för ett klassiskt framförande. Foto: Louise Frilund

TRAKTORSKURSER. Många barn ville åka med traktor och vagn som anordnades av Vågar Aktörsklubben. Foto: Louise Frilund

FOLKFEST. Firandet på hushållsgården i Hågerudd lockade många. Foto: Göran Nilsson

Stort bildreportage från midsommarfirandet på Färsna i Norrtälje Tidning.

Utbildning och kurser

Under 2014 har Naturvårdsstiftelsens personal deltagit i följande utbildningar och kurser:

Får/lammningskurs – Annelie Nohrin

Inspirationsdag arbete med häst i skogen – Lotta Gustavsson, Gerry Johansson och Annelie Nohrin

Utomhuspedagogisk kurs i tre dagar i april i Pärnu, Estland, inom projekt Network Nature Schools (NORDPLUS) ”Phenology” - Anna Westerlund och Lotta Andersson

”Gammal trädgårdskunskap för ny tid- en resa från 1800-talets mitt till framtiden” i Länsstyrelsen Örebro läns regi. Kursen hölls på Waldemarsudde i Stockholm - Nina Söderström och Anna Westerlund

Utomhuspedagogisk kurs i tre dagar i oktober i Panevezys, Litauen, inom projekt Network Nature Schools (NORDPLUS) - Lotta Andersson, Anna Westerlund och Susanne Jansson

Motorsågskörkort i Studieförbundet i regi. Kursen var förlagd till Sättraby - Lotta Gustafsson

Fältvandring om strukturkalkning i Rånäs i regi av Länsstyrelsen i Stockholm.
- Tobias Nilsson

Tre halvdagars seminarium i Norrtälje ”Maten och framtiden i Roslagen”. LRF Mälardalen och HS Konsult ansvarade för arrangemanget. - Tobias Nilsson

Studiebesök med NNS styrelse och personal på Bögsgård i juni.

Styrelse och personal på Bögsgård i juni.

Årsredovisning för
Norrtälje Naturvårdsstiftelse
814401-0033
Räkenskapsåret
2014-01-01 - 2014-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4-5
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	5
Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	6
Noter	7-8
Underskrifter	9

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Norrtälje naturvårdsstiftelse, 814401-0033, får härmed avge årsredovisning för 2014, stiftelsens 26:e räkenskapsår.

Stiftelsens ändamål är

att tillvarata och stärka allmänhetens intresse för miljö och naturvårdsfrågor
att informera om Roslagens natur, miljövard och de ekologiska sambanden
att bevara och skydda miljö och naturvärden av stort allmänt intresse
att förvalta naturreservat, naturvårdsområden och övriga naturvärden

Ägarförhållanden

Norrtälje Naturvårdsstiftelse inrättades genom beslut av Norrtälje kommunfullmäktige den 24 april 1989.

Verksamhet 2014

Norrtälje Naturvårdsstiftelse är idag uppdelad i tre verksamhetsdelar; naturvård, förvaltning av Färsna gård samt pedagogisk verksamhet vid Färsna Naturcentrum.

Stiftelsen har under verksamhetsåret förvaltat Färsna gård på uppdrag av Norrtälje kommun.

Under verksamhetsåret 2014 har förvaltningsavtal för Färsna gård reviderats och en sedan länge begärd upprustningsplan för gården har fastlagts.

Naturvårdsstiftelsens mål med förvaltningen av Färsna gård är att ha en gård med småskaligt jord- och skogsbruk som är öppen och tillgänglig för alla och speglar en Roslagsgård från tidigt 1900-tal. Under året har projektet Roslagsgården avslutats. Projektet har syftat till att återskapa och lyfta fram de gamla miljöerna och arbetet med detta kommer nu att övergå i ordinarie gårdsskötsel.

Vid Färsna gård har stiftelsen också basen för Färsna Naturcentrum, som skall vara ett besöks-, informations-, och utbildningscentrum för aktiviteter knutna till naturvård, friluftsliv, kulturmiljövard samt jord- och skogsbruk. Under året har det inom Naturcentrums ramar genomförts ett stort antal naturdagar med skolklasser, både från Norrtälje kommun och från andra kommuner i Stockholms län. Stöd för naturdagar för kommunens skolbarn lämnades av Roslagens sparbanks stiftelser. Norrtälje naturvårdsstiftelse har under året varit mycket aktiva inom naturvårdsprojektet Värdefull odlingsbygd, vilket har bidragit till ett antal mindre avknoppningar och större uppdrag. Färsna Naturcentrum har, utöver sina ordinarie naturdagsuppdrag, projektlett och deltagit i aktiviteter inom det Nordplus-finansierade projektet Nature School Network, startat upp LONA projektet Naturguidning i Roslagen samt haft Rovdjursdagar för elever med finansiering från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Under året har också nyttjandeavtal tecknats med Montessoriskolan i Norrtälje, Freinetskolan Hugin och Norrtälje Naturbruks och Teknikgymnasium.

Naturvårdsstiftelsen har under 2014 utfört naturbevakning och tillsyn av 8 naturreservat på uppdrag av Länsstyrelsen. Även praktiskt arbete med slåtter av rikkärr och slåttermarker har utförts, både på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län och Norrtälje kommun. Naturvårdsstiftelsen har under 2014 också ägt 10 roslagsfår, 3 kor av fjällrasblandning samt 2 stycken fjordhästar. Dessa djur har under sommaren utfört betesuppdrag.

Under året har Naturvårdsstiftelsens styrelse sammanträtt vid fem tillfällen. 11 personer har varit anställda i varierande omfattning och VD har varit Lotta Andersson. Naturvårdsstiftelsen ser fram emot ett händelserikt 2015 med många nya uppdrag och projekt att genomföra och förvalta.

Ekonomisk översikt

	2014-12-31	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Rörelsens intäkter, tkr	3 528	3 825	4 097	3 428	2 602
Resultat e fin poster, tkr	-309	43	-7	-7	29
Balansomslutning, tkr	1 945	1 950	1 819	1 718	1 749
Soliditet, %	46	62	64	68	68
Medelantalet anställda	7	8	9	7	6

Hänvisning till RR/BR

Vad beträffar stiftelsens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Vid början av 2015 fick Naturvårdsstiftelsen en omfattande projektansökan från Allmänna arvsfonden beviljad. Projektet kommer att möjliggöra aktiviteter för barn- och ungdomar vid Färsna Naturcentrum under 3 års tid.

Ytterligare ett projekt som beviljats är ett LONA projekt "Gröna klassrum för hållbarhet" vars syfte är att göra elever medvetna om de ekologiska sambanden och vad det innebär att leva hållbart. Även på naturvårdssidan fick stiftelsen projektansökningar beviljade och under våren kommer arbete med inventering av Ortolansparv att påbörjas och även en förstudie rörande området runt Närtunaviken.

Generellt visar sig nu resultatet av 2014 års idoga arbete med att göra projektansökningar, och i kombination med en begynnande dialog kring finansiering av verksamhetens olika delar med Norrtälje kommun, är förhoppningen att 2015 års resultat blir positivt.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2014-01-01- 2014-12-31</i>	<i>2013-01-01- 2013-12-31</i>
Nettoomsättning		759 586	1 260 736
Bidrag		2 768 126	2 563 408
Övriga rörelseintäkter		-	516
		<u>3 527 712</u>	<u>3 824 660</u>
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-1 419 514	-969 343
Personalkostnader	1	-2 401 651	-2 792 529
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	2	-18 954	-14 954
Övriga rörelsekostnader		-	-11 577
Rörelseresultat		<u>-312 407</u>	<u>36 257</u>
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	3	4 368	7 406
Räntekostnader och liknande resultatposter	4	-500	-500
Resultat efter finansiella poster		<u>-308 539</u>	<u>43 163</u>
Resultat före skatt		<u>-308 539</u>	<u>43 163</u>
Skatt på årets resultat		-	-9 726
Årets resultat		<u>-308 539</u>	<u>33 437</u>

w

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Maskiner, inventarier, verktyg och installationer	5	55 911	74 865
		55 911	74 865
Summa anläggningstillgångar		55 911	74 865
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		134 839	606 856
Skattefordringar		87 725	77 999
Övriga fordringar		57 792	76 905
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6	1 055 296	338 117
		1 335 652	1 099 877
Kassa och bank	7	553 611	774 852
Summa omsättningstillgångar		1 889 263	1 874 729
SUMMA TILLGÅNGAR		1 945 174	1 949 594

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	8		
Eget kapital vid årets ingång		1 203 007	1 169 570
Årets resultat		-308 539	33 437
		<u>894 468</u>	<u>1 203 007</u>
Summa eget kapital		<u>894 468</u>	<u>1 203 007</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		35 894	53 243
Övriga skulder		75 779	92 819
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	939 033	600 525
		<u>1 050 706</u>	<u>746 587</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>1 945 174</u>	<u>1 949 594</u>

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser**Ställda säkerheter**

	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
<i>Ställda panter och säkerheter</i>	<i>Inga</i>	<i>Inga</i>
<i>Övriga ställda panter och säkerheter</i>	<i>Inga</i>	<i>Inga</i>

Ansvarsförbindelser

<i>Ansvarsförbindelser</i>	<i>Inga</i>	<i>Inga</i>
----------------------------	-------------	-------------

~

Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Definition av nyckeltal

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt i förhållande till balansomslutningen.

Redovisning av intäkter

Intäktsredovisning sker i enlighet med BFNAR 2003:3 Intäkter.

Som inkomst redovisar bolaget det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Fordringar

Fordringar är redovisade till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med beräknat restvärde. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade livslängd.

Följande avskrivningsprocent har tillämpats, varvid hänsyn tagits till innehavstiden för under året förvärvade och avyttrade tillgångar.

<i>Anläggningstillgångar</i>	<i>% per år</i>
Materiella anläggningstillgångar:	
-Maskiner	20
-Möbler	10
-Övriga inventarier, verktyg och installationer	20

Skillnaden mellan ovan nämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

N

Noter

Not 1 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
Män	2	3
Kvinnor	5	5
Totalt	7	8

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
Löner och andra ersättningar	1 694 702	1 993 780
Summa	1 694 702	1 993 780
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	650 160 94 295	769 116 100 578

Not 2 Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar

	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
Maskiner, inventarier, verktyg och installationer	18 954	14 954
Summa	18 954	14 954

Not 3 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
Ränteintäkter, övriga	4 368	7 406
Summa	4 368	7 406

Not 4 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
Räntekostnader, övriga	500	500
Summa	500	500

~

Not 5 Maskiner, inventarier, verktyg och installationer

	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	172 693	130 585
-Nyanskaffningar	-	80 000
-Avyttringar och utrangeringar	-	-37 892
	172 693	172 693
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-97 828	-89 189
-Avyttringar och utrangeringar	-	6 315
-Årets avskrivning enligt plan enligt anskaffningsvärden	-18 954	-14 954
	-116 782	-97 828
Redovisat värde vid årets slut	55 911	74 865

Not 6 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetald leasing	2 151	9 304
Upplupna intäkter	387 445	328 812
Upplupna hyresbidrag	665 700	-
	1 055 296	338 116

Not 7 Checkräkningskredit

	2014-12-31	2013-12-31
Beviljad kreditlimit	50 000	50 000
Outnyttjad del	-50 000	-50 000
Utnyttjat kreditbelopp	-	-

Not 8 Eget kapital

	2014-12-31	2013-12-31
Eget kapital vid årets ingång	1 203 007	1 169 570
Årets resultat	-308 539	33 437
Eget kapital vid årets utgång	894 468	1 203 007

Not 9 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetalda hyresintäkter	66 039	65 830
Förutbetalda intäkter	108 200	225 000
Upplupen hyreskostnad	561 400	-
Övriga upplupna kostnader	203 395	309 695
	939 034	600 525

Underskrifter

Norrtälje den 10 juni 2015

Bridget Wedberg
Styrelseordförande

Lotta Andersson
Verkställande direktör

Olle Wahlgren
Vice ordförande

Kurt Pettersson
Styrelseledamot

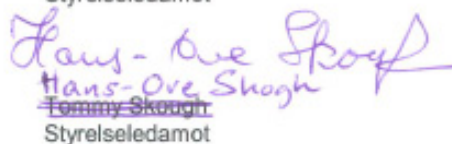

Kristina Drotz
Styrelseledamot

Bertil Karlsson
Styrelseledamot

Karin Beronius
Styrelseledamot

Leif Johansson
Styrelseledamot

Micael Söderman
Styrelseledamot

~~Tommy Skogh~~
Hans-Ove Skogh
Styrelseledamot

Gunilla Lindgren
Styrelseledamot

Nils Edberg
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 18 juni 2015

Elizabeth Löchting
Auktoriserad revisor

Maj Åberg Palm
Lekmannarevisör

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Norrtälje Naturvårdsstiftelse
org.nr 814401-0033

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisarens ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär det att hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförförordnandet.

Revisarens ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om huruvida vi vid vår granskning funnit att någon ledamot i styrelsen eller verkställande direktören handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande.

Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna och verkställande direktören inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförförordnandet eller årsredovisningslagen.

Norrtälje den 18 juni 2015

Elizabeth Løchting

Auktoriserad revisor

Maj Åberg Palm
Lekmannarevisor

Norrtälje Naturvårdsstiftelse

Norrtälje Naturvårdsstiftelse är en stiftelse som inrättades av Norrtälje kommunfullmäktige 1989. Stiftelsens syfte är att

- ta tillvara och stärka allmänhetens intresse för miljö- och naturvårdsfrågor.
- informera om Roslagens natur, miljövard och de ekologiska sambanden.
- bevara och skydda miljö- och naturvårdsvärden av stort allmänt intresse.
- förvalta naturreservat, naturvårdsområden och övriga naturvärden.

Styrelsen består av åtta ledamöter som väljs av kommunfullmäktige. Roslagens Naturskyddsförening och Roslagens Ornitologiska Förening är representerade i styrelsen med en ledamot var.

Om Du vill stödja stiftelsens verksamhet är du välkommen att lämna ditt bidrag på stiftelsens bankgiro 5338-3774. Bidragen går till vår verksamhet.

På vår hemsida www.naturvardsstiftelse.se kan du läsa om vår verksamhet. På hemsidan www.farsnagard.se kan du läsa om Färsna gård och vad som händer där just nu.

Norrtälje Naturvårdsstiftelse
Färsna gård 1
761 73 NORRTÄLJE

Färsna gård, 2 km norr om Norrtälje stad.
0176 - 184 02 (naturvård), 0176 - 184 07 (Färsna gård)
norrtalje@naturvardsstiftelse.se
www.naturvardsstiftelse.se samt www.farsnagard.se

